

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 10 ft — kr.
 Félévre . . . 5 " — "
 Negyedévre . . . 2 " 50 "
 Egy hóra . . . — " 85 "
 Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT. Mária-u. 1. sz.
 a kir. itélőtábla épületével szemben,
 hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó föl-szólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
I. EMELET
 hová a lap melléki részét illető minden közlemény intézendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket
 a kiadóhivatal veszi föl

Szociálistáink.

Pécs, 1896. április 8.

Budapestben Pfeiffer Sándor, Pécssett Marmorstein Henrik jelentették ki a husvétii ünnepek alatt, hogy nekik nincs hazájuk, mert a nemzetközi szociálistának ott a hazája, a hol jobban folyik a dolga, azért őt Magyarország ezredéves megünneplése hidegen hagyja s előtte teljesen közömbös dolog, vajjon ez a föld, melyet a „burzsoá” hazának nevez, bir-e állami és közgazdasági önállósággal, vagy alá van-e rendelve egy más állam politikai uralmának és gazdasági kiszípolozásának.

A ki a magyar nemzet hősi hagyományain lelkesedni, a nemzet nagyságáért, függetlenségéért epedni tud, az nem igazi szociálista, mert az igazi szociálistának nicsen más ideálja, mint „dupla gázsi fél munkáért”; még önállóságra sem igen törekszik, mert tudja, hogy milyen gondokkal, milyen kockázattal jár a manapság már oly óriási arányokat öltött konkurrencia mellett az önálló iparüzés; neki csak kevés munkáért busásan fizető munkaadót biztosítson a társadalom; azzal aztán nem törődik, hogy ez a munkaadó hogyan boldogul, erre legfőlegb annyiban terjeszti ki figyelmét, hogy osztalékot igényel a nyereségből, ha a munkaadó szorgalom, ügyesség s emésztő gondok árán ilyet produkálhat, de esetleges veszteségeiből már nem kér részt, hanem összeszedi cók-mók-

ját s mint a patkány a súlyedő hajót, odahagyja sorsüldözött munkaadóját s átvándorol szerencsésebb konkurrencséhez, osztozni a nyereségen, a melyet amannak bukása hozott ennek a konyhájára.

Ilyenek a nemzetközi szociálisták ideáljai s ha ennek a tannak az apostolai nem is tudják biztosítani az egyetemes munkásosztálynak, a „negyedik rendnek” az általuk hirdetett ideális állapotokat, akkor legalább azon vannak, hogy maguknak biztosítsák azt, mert ők azok a „munkások”, a kiket pályatársaik legkevésbé látnak dolgozni a műhelyekben, ők csak a szószéken igazi munkások, a hol pályatársaik nyomorából élőködnek, még pedig nem is valami nyomoruságos módon.

De van az éremnek egy másik oldala is, a melyet, ha igazságosak akarunk lenni, nem szabad figyelmen kívül hagynunk.

A felületes szemlélő valóban elcsodálkozik, a mikor a nemzetközi szociálista párt elveinek Magyarországon való terjedését látja s nem tudja elképzelni, mi lehet az oka annak, hogy Magyarországon, a hol a munkabérek aránytalanul magasabbak, mint Európa bármely más iparüző államában, a hol a munkások helyzete általában irigylendő mintaképül szolgálhatna a legszükségesebb életfeltételeket is nélkülöző külföldi gyári munkásnak, a külföldi munkásnyomor szülte jelszavak oly készséges fülekre találunk, s mi idézheti

elő azt, hogy ezen a földön, a melyhez való ragaszkodás annyira lelkehez volt növe mindig e föld szülötteinek, a tevékeny és áldozatkész hazaszeretetet e klasszikus földjén a nemzettagadás tanait nemcsak büntetlenül hirdethetik azok külföldi apostolai, de mind tágabb körökben sikerül követőket is toborzani a magyar munkások közt.

Megmondjuk nyíltan és őszintén, hogy ennek a látszólag paradox jelenségnek okát a hivatalos magyar állam szűkeklőségében találjuk.

Napjainkban a felvilágosodottság, a gondolkozási képesség már nem privilegiuma egyes osztályoknak, hanem kiterjed a nép összességére; manapság már az egyszerű munkás többet olvas, mint csak egy századdal ezelőtt az állam egész kormányzatát kezében tartó nemes ember olvasott; az eszmék terjedésének eme korlátlan folyama mellett azonban a magyar állam hivatalos képviselői konokul ragaszkodnak ahhoz a középkori felfogáshoz, hogy a helyesen berendezett államszervezet megköveteli a népnek kormányzókra és kormányzottakra való tagozását s az utóbbiaknak a közügyek intézésétől való teljes távortartását.

A magát szabadelvűnek hazudó kormány és hűséges pártja következetesen munkálkodik a nép politikai jogainak korlátozásán s borzad még gondolatától is ama józan és logikus elv megvalósításának, hogy a kitől az állam kötelezettségek tel-

A „Pécsi Figyelő” tárcája.

Az öngyilkosok.

I.

Az éjszaka behunyta a szemeit.

A sötétség úgy borult rám, mint a koporsófedél. Mintha már is koporsóba volnék zárva.

Pedig még csak ezután akartam meghalni.

Gondolataim visszarepültek a multba. Akár a sivatag áldozataira a keselyük, hogy lakomat csapjanak rajta.

De most már nem fájt a marcangolásuk. Mintha kiköltözött volna a testemből, lelkemből minden élet.

Szomorú volt a multam, sivatag a jelenem.

És a vasuti vágányokra állva, vártam a jövendő.

A gyorsvonatnak nemsokára erre kell robognia. A sinek máris reszketnek a közelő, robogó tehertől, vagy talán attól a katasztrófától, ami itt nem sokára meg fog történni.

A hegy mögül, a kanyarodónál, e pillanatban elöttűnt a rohanó gép, melynek az én

sorsom volt a mozdonyvezetője. Mint a kilőtt ágyugolyó furta be magát a gyorsvonat az éjszakába. Tűszemei ijesztően szikrástak felém. Én pedig összefont karokkal álltam előtte.

Az életunalom valóságos szoborrá változtatott.

— Egy perc — és vége mindennek.

Ebben a percben rémitő sivitást hallottam, mintha valaki oda kiáltott volna a végzetemnek:

— Megállj!

A mozdonyvezető észrevette, hogy valaki áll a sineken; megrántotta a vészszípöt és ellengőzt adott.

De a végzet fülei zárva voltak. A vonat nem állott meg. Megmutatta hatalmát annak a vakmerő fickónak, a ki kihívó daccal állott elébe. Agyamra vakság szállott; szemeim lecsukódtak s a következő pillanatban úgy éreztem, mintha a mozdony ütközője a mellemnek rontott volna és bezuzta a bordáimat.

A halál fájt.

A csontember esután rögtön megbánta kegyetlenségét és iparkodott azt gyöngéden jóvá tenni. A durva lökés szép puha főre taszított, melynek assálai szeliden biztattak, hogy milyen jó lesz ezután az ő növéskét hallgatnom.

A vonatról pedig leszállottak az em-

berek mind, hogy fölkeressék az áldozatot, hátha segíthetnének rajta?

Leghamarabb rám talált egy tolvaj, a ki sietett a pénztárcámat megmenteni az enyészettől. Azután egy orvos térdelt mellem, szívemre tette a kezét és azt mondta:

— Meghalt . . .

Ez a kijelentés ugyanazt a gyanút ébresztette bennem, hátha nem haltam meg, csak el vagyok ájulva?

Testemet föltették a vonatra és a gyilkos vasszörnyeteg dübörögve száguldott áldozatával tova.

Halhatatlan lelkem pedig, mondanom sem kell, hogy rögtön égbe szállt és onnan nézte, mi történik hajdani porhüvelyével?

Hogy indul meg a vizsgálat, kiderítendő, kit terhel a vétkes mulasztás? A vonatszemélyzetet-e, vagy pedig csak az öngyilkost? A testet felboncolták és konstataáltak, hogy az ipsze különben is halálos betegségben szenvedett, tehát hamarosan elpusztult volna, ha nem is követi el az öngyilkosságot.

Igazuk volt, hogy halálos betegségben szenvedtem. Ember voltam.

Ebbe a betegségbe akkor estünk, mikor a világra születünk. És azután szenvedünk a betegség terhe alatt, míg eljön a hosszabb vagy rövidebb betegség vége: a halál.

jesítését igényli, annak jogokat is adjon, a melyekkel befolyást gyakorolhasson az állampolgári kötelezettségek megállapítására.

Magyarországon nemcsak a munkásosztály, de a birtokos osztály nagy része is, mondhatni a nemzet zöme, teljesen ki van rekesztve a közügyek intézéséből s mégis azt hazudják, hogy népképviselőten alapuló alkotmányunk van, melynek alapelve: „semmit rólunk nélkülünk.“

Már most hogyan álljon ellent a kísértésnek a gondolkozó magyar munkásosztály, a mely látja, hogy az állam durván fére löki, a mikor politikai jogokban részesedni kíván, de megveszi rajta a véradót kegyetlenebbül, mint bármely más osztályon, odaül asztalához s fogyasztási adó révén kiveszi a vámot minden falat husából, minden pohár borából.

Ha ehhez a minden jogból kitagadott s csak a terhek viselésében egyenlő magyar munkáshoz eljő az a hazátlan agitátor s belécsepegteti lelkébe nemzettagadó elveinek mérgét: csodálhatjuk-e, hogy az kiöli belőle a hazaszeretetet, a nemzeti eszményekért való lelkesedés gyenge hajtásait, hisz a „haza“ is csak mostoha gyermekének tekinti őt, a kinek számára csak ütlegei vannak, de a kinek nincs joga kérdőre vonni a haza sorsának intézőit, bármily méltatlanságot is követnek el vele.

Kitagadja tehát ő is a hazát, mint kitagadja ez ötet s lesz belőle nemzetközi szociálista, kinek az anyagi boldoguláson túl nincs semmi magasabb eszményképe.

Csudálatos, hogy ezen a téren aztán találkozik a kitagadott munkásosztály a hatalmat monopolizáló szövetkezettel, mert ennek is csak az anyagi jólét az egyetlen bálványképe s hazaszeretetet csak azért hazudik, mert ennek a „hón szeretett hazának“ agyonkormányozása révén biztosíthatja magának a földi javak összességét.

Az önzetlen hazaszeretet feltétlenül megköveteli, hogy a haza egyenlő szeretet-

tel ölelje keblére minden gyermekét, mert a ki egész néposztályokat kizár az összességet megillető jogokból, az szövetséges társul szegődik a hazát megtagadó szociálistáknak.

H i r o k.

Pécs, 1896. április hó 8.

Rendszer a szerelemben.

Hölgyeim és uraim!

A rendszer a világ alapja. Ebből aztán szeretett hölgyeim és kedvelt uraim, az következik, hogy a mi nem rendszeres, annak elhibásott az alapja. Hiszen már a bölcs Alkotó maga alkotta a világrendszert és pedig akképpen, hogy minden, ami él és lehel, mélyen tisztelt hölgyeim és uraim, ennek a rendszernek engedelmeskedni tartozik.

Kisértesse meg például valaki, hogy ne egyék rendszeresen: az elpatkol, mélyen tisztelt hölgyeim és uraim. Ha valaki csak két éjszaka nem alszik rendszeresen, annak a harmadik napon a rendszertől, vagyis a rom mondanai, az álomtól leragadnak a szemei.

Ha megfigyelik mélyen tisztelt hölgyeim és uraim, a házasságokat, az a házasság, mely rendszeren alapszik, az rendszeresen boldog. Nésszenek kérem körül szivesen! Ott, ahol rendszeres a hozomány, rendszeres az apanage, rendszeresek a gyermekek, (nem kell elpirulnom imádott hölgyeim, mert a rendszer, az rendszer): ott tanyászik a boldog szerelem.

Én, mint a szerelem rendszeres megfigyelője, hosszú évtizedeken át azt tapasztaltam, hogy ha a férj rendszeresen kötött házasság után nejét bizonyos órarendhez szoktatja, vagyis becsatja az asszonykának az idejét, akkor a kis feleség nem unhatja magát, nem lehet boldogtalan, szóval rendszeresen boldog.

Célom most, hogy önöket mélyen tisztelt hölgyeim és nem kevésbé tisztelt uraim, megismertessem az én szerelmi órarendemmel, amely szerint, ha önök is berendezik családi tűshelyüket, lehetetlen, hogy boldogok ne legyenek.

Ebben az órarendben természetesen a férj lélektani megfigyelő képességének kell

diadalt ülnie. A mig vőlegények vagyunk, bele kell mélyednünk a jövőbelink tanulmányozásába. Meg kell ismernünk a hibáit, előnyeit, és ezek szerint kell beosztani az órarendet.

Ha például a mi jövőbelink kacér, akkor mindennap reggel éhgyomorra és pedig 6-tól 10-ig olyan könyveket kell vele olvasatni, melyekből megismerje, hogy a kacérság rendszeresen veszélyes következményekkel jár.

Ha ábrándos a menyasszonyunk, akkor éhgyomorra szakácskönyvet kell olvasatni vele. Ha sokat zongorázik, akkor ki kell hagyni az órarendből a „Szűz imáját“. Ha vonzódik a katonatisztekhez, akkor a francia forradalmat kell neki olvasmányul a kezeibe adni, hadd rettegjen a vértől és a fegyverektől.

Ennyit a szerelem rendszerességéről, a melyre addig kell ügyelnünk, mig vőlegény és menyasszony vagyunk.

A házastársak szerelmi rendszerét majd más alkalommal fogom ismertetni.

Iksz.

Napirend 1896. április 9-én.

Naptár. csütörtök, április 9. — Róm. kath.: Dömötör. — Prot.: Dömötör — Görög-kel. (márc. 28.) István. — Zsidó: Nisan 25. — Nap két 5 óra 28 perckor. — Nyugszik 6 óra 39 perckor. — Hold két 9 óra 48 perckor reggel, nyugszik 5 óra 41 perckor délután.

Időjárás: hőméréklet 6 Cels. fok meleg, légnyomás 750. Kilátás: a központi meteorológiai intézet jelzése szerint változó felhőzet, jelentékeny csapadék nélkül, éjjeli fagy várható.

Színház: „Szép Heléna“, operett.

— (Az új városnév) kiépítése és a hivatali helyiségek beosztása tekintetében az egyes szakosztályok hivatali főnökei holnap (csütörtök) délután értekezletet tartanak a gazdasági tanácsos szobájában, a midőn az elébük adandó vázlatok alapján megteszik észrevételeiket a beosztási tervet iránt, esetleg figyelembevehető igényeiket bejelentik s azután fogja a mérnöki hivatal a végleges tervet elkészíteni és döntés végett a közgyűlésnek bemutatni. Négy lapon szépen megrajzolva volt alkalmun betekintést nyerni a tervetbe. E szerint az új városnév négy irányban birna homlokzattal. A főhomlokzat

gékért mindent elvetettek maguktól. Az egyik azért, mert elvesztette vagyonát s azután a becsületos munka után kellett volna megélnie. A másik azért, mert bünt követett el s nem iparkodott a nevének tisztára mosni, inkább engedte, hogy szennyes nevet vessenek a fejfájára — szennyes nevet, melyet utódai megcsókolni is restellenek. Hát nem örültség volt ez? Nem büntös, megbocsájthatlan örültség? És kacagták magukat, de e kacagásban az önvád gyötrelme reszketett.

És folyton üldözte, zaklatta őket egy hang, egy kérdés, egy vád: Miért hagyaték el a földet? Belátjátok ugyebár, hogy balgátagok voltatok? A ki az életben csalódik, csak az életben nyerhet vigasztalást. Hát miért lettetek öngyilkosokká?

III.

Egy pár csillag derengeni kezdett az égen.

Fölnyitottam a szememet: körülöttem sok ember, kalauzok, az utasok.

Tehát nem haltam meg, csak elájultam.

Örömmel szállottam a vonatra. A konduktor jött jegyet adni.

— Ötven krajcárral többet tetszik fizetni, minthogy jegy nélkül szállott föl. mondá.

Még azt is örömmel fizettem ki neki, Sas Ede.

II.

— De hát mért lettél öngyilkos? Kérdesték tőlem a tulvilágon.

Egy fényes, hatalmas alak ajkairól csengett felém e kérdés, melyre érestem, hogy válaszolnom kell.

És nem tudtam válaszolni.

Kezemet homlokomhoz szoritottam. Szemeim előtt, a mélyben, sűrű, homályos kaos keringett. Ebből a kaosból lassan kivált a föld képe, melyet elhagytam.

Csudálatos! A tulvilágon voltam, körülöttem ragyogtak a csillagok; kirándulást tehettem rájuk, fürödhettem a sugarakban — és én mégis mindig a földet néztem...

És sokkal, de sokkal szebbnek tűnt föl előttem most, mint mikor elhagytam.

Virágai vigabban mosolyogtak: rétjein több volt a pillangó, erdeiben több a dalos madár.

A lombok összehajlottak, mintha megannyi édes idyllt rejtegettek volna. Még a vén szikla is örömkönyeket sirt; könyei csillogva futottak végig mohos ábrázatján és csevegő csermelyyé váltak.

A csermelyben barázdabillegető fürdött és egy szép barna parasztleány mosta a lábait.

Több szín, több elevenség, több poézis volt mindenfelé; és az élet, a tavasz gazda-

gon virult és illatosott és dalolt és sóhajtozott onnan felém.

Hogy tudtam én mindent ott hagyni?

Csak úgy homályosan emlékeztem rá, hogy találkoztam a földön egy leánnyal, a kinek azt mondtam:

— Én menyországom!

S mikor az a menyországom megcsalt, eljöttem ide, másik menyországot keresni.

Hát ebben is csalódtam.

Társaságomat idefűnt, csupa magamformájú öngyilkosok képesték. Azok mind betegek voltak a földnek.

Mindnek a szeme erre a planétára volt irányozva és mind látott most odalennt valakit, akit nem vett akkor észre, mikor vak-sággal verte meg a szemeit egy rettenetes perc elhatározása.

Az egyik egy gyászruhás anyát.

Másik egy síró gyermeket.

Harmadik egy egész kétségbeesett, nyomorban hagyott családot, mely kenyér keresője sirja körül zokog.

Hogy ők ezeket nem látták, mikor még a földön voltak! Hogy ők azt hitték: el van tépve minden kötelék, mely őket a világhoz csatolja.

Oly kicsinynek, oly nevetségesnek tűnt föl mindenki előtt az indok, mely őket az élet, a drága élet eldobására bírta! Szinte kikacagták önmagukat, hogy ilyen semmisé-

a Széchenyi-térre jön oszlopos aláhajtóval és az egész épület alatt köröskörül a l a g s o r (souterrain) vonulna el, melynek helyiségei a következő beosztást nyernék: fatartó helyiségek, rendőri szerelvények terme, két helyiség a rendőri legénység számára, kocsi-bejáró a Percel-utca felől, betegszoba, köröskörül folyosók, legénységi szobák, 8 sárka, a börtönőr lakása, fülke a betegápoló és mentőszerek számára, kocsiszin, istálló 2 lóra, a megnyitandó új utcára nézőleg pedig raktárak és 5 kisebb bolthelyiség. A földszinten: A Széchenyi-térre nézőleg hét bolthelyiség, a király-utcára 6 bolt, az új utcára, mely a Heindlhoffer-féle ház helyére jönne, az őrmester lakása 2 szobával, irattár, kiadó, fogalmazó, főkapitány hivatalos helyiségei nyernék elhelyezést, a Percel-utcára nézőleg a rendelkezésre álló biztos, a 2 alkapitány, a szolgálattevő orvos és a biztosok szobái jönnek megfelelő előszobákkal. Az udvarban köröskörül folyosó, 4 helyiség közös börtön számára, tűzoltóság, kamara, konyha, lépcsőház, fürdő, árnyékszék, pissoir, az ügyeletes biztos szobája, bűnjel-kamara és 2 előszoba nyerne elhelyezést. Az első emeleten a Széchenyi-térre néző homlokzaton a nagy tanács-terem, fogadó-szoba, előszoba, a szolga szobája, a polgármester dolgozó szobája, előszoba, két szoba az anyakönyvvezetői hivatal számára, előszoba, aljegyző, főjegyző, kiadó szobája, az irnokoknak egy nagy terem, a II. ik aljegyző szobája. A Percel-utcai frontra a számtisztek, dijnokok, főszámvevő, igtató, alszámvevő, gyám, a pénztár helyiségei nyernének elhelyezést 6 előszobával, továbbá egy nagy váróterem és a közönség szobája. Az új utcára nézőleg 3 szobát az adószámveteli helyiségek, 2 szobát az adóbehajtási osztály foglalnának el, a király-utcai frontra jönne a kataszter, fogyasztási hivatal 3 szobával, a levéltár 2 szobával és 4 nagy terem az archivum számára, végül a gyönyörű két-karu lépcsőház. A második emeleten a Széchenyi-téri homlokzatra jönne a nagyméretű közgyűlési terem, előszobával, ruhátárral, továbbá az elnöki szoba, karzati feljáró, szavazatszedő szoba, a gazdasági tanácsos dolgozó szobája, gazdasági tanács-terem s hozzájuk 2 előszoba. A Percel-utcai homlokzatra jönnének az árvaszéki ülnök, az erdőmester, szállásmester, ügyész, községi bíró és egy tanácsosi szoba, mindenik 1—1 előszobával. Ezután egy nagy váróterem, ebből nyilvánlag a katonai ügyosztály helyiségei, a nyilvántartó szobája, 2 segéd szobája; a király-utcai homlokzatra a gazdasági felügyelő, a gazdasági felszerelvények raktára, 3 mérnöki szoba, egy nagy üveg-fedelt rajzterem jönne; míg az új utcai fronton a főmérnök szobája és 9 rendelkezésre álló szoba találna elhelyezést a szükséges mellék-helyiségekkel.

— **(Működik az adóprés.)** A pécsi korcsmárosokat és vendéglősöket ma reggel 8 órára idézték be a városháza II. emeletére, a közgyűlési nagyteremben székelő adókvető bizottság elé, hol az italkimérési engedély és kocsmáltatási jog fejében egyenkint rótták ki rájuk az 50, 70 és 100

frtnyi összegekben váltakozó italmérési adót. A bizottságban A u g u s t pénzügyi titkár és M á d a y pénzügyőri biztos is helyet foglaltak s a bizottság elé egyenkint becsajtották be a nagyterembe az „adóalanyokat“, kik mind megnyult orral jöttek ki a teremből. Persze, mert míg a város kezelte az italmérési jogot, addig a városi szegényalap javára fizetendő évi 1 frtban volt megállapítva az italmérési engedély, de most, hogy az államkincstár javára megy ez is az egész országban, kategóriákba vannak beosztva a városok s úgy vetik ki korcsmárosaikra e beosztás szerint az illetéket. Még jó, hogy Pécs abban a kategóriában van, a hol a legrosszabb esetben is csak — 50 frtot kell fizetni!

— **(Eljegyzés.)** Witt József mohácsi vaskereskedő és földbirtokos vasárnap tartotta kőszögját dr. Medgyessy Béla mohácsi orvosnak ritka szép műveltségű és kedves leányával Emmi kisasszonnyal.

— **(A mezőgazdasági bizottság akcióiban.)** A pécsi szolgabírói eljárás mezőgazdasági bizottsága a szarvasmarha, sertés és juhtenyésztés érdekében alkotott szabályrendelet értelmében a holnapi (csütörtöki) nappal kezdi meg az apaállatok megvizsgálását a eljárás községeiben létező állatállományban. A vizsgálatokon V a n i s s Sándor főszolgabíró, M i k e s c h József, O t ó c s k a Géza és K o m á r o m y Tivadar bizottsági tagok vesznek részt. Holnap, f. hó 9-én, Rácapetrén, Gyulán és környékén; ápr. 15-én Devecseren; ápr. 17-én Udvardon; ápr. 20-án Szabolcsen; ápr. 22-én Mátyásban, Keszűn és környékén; ápr. 23-án Pellérdén; ápr. 27-én Hosszúhetényben; ápr. 28-án Kisközárón; ápr. 29-én Garén és ápr. 30-án Nagykozárón fogja a bizottság az apaállatok megvizsgálását eszközölni, mindenütt a járási állatorvos közbejöttével.

— **(A szalántai választókerület)** székhelye iránt a kerületbeli községek közt éles mozgalom fejlődött ki; míg eddigelé csak kétfelé tagozódtak a vélemények, t. i., hogy Németh-Ürögh legyen-e a székhely, vagy maradjon-e a mostani állapot, addig most egy harmadik nézet kezd felülkerekedni, mely szerint a kerület székhelye Pécsre volna átteendő, hisz ugyanis a pécsi szolgabírói eljárás községei alkotják a választói kerületet. Ebben a három irányban megíródott kérvények érkeznek most nap nap után a vármegyéhez, s valószínűleg az a hivatalos nézet lesz elfogadva a közgyűlésen, mely szerint a kerület székhelye Németh-Üröghre volna áthelyezendő, a mely ugyszólván külvárosa Pécsnek.

— **(Tolvaj vendég.)** Balog Rozália, somogyi illetőségű leányzó, a husvéti ünnepekre haza akart menni Kaposvárra ott lakó szüleikhez. Csak úgy gyalogszerrel tette meg az utat egész a Nyíres-pusztáig, hol éjjeli szállásra betért K o k l e s z Jánosné házába. Az asszony szívesen fogadta a vendéget, mert látta róla, hogy az szegény, de tisztességes kinézetű, becsületes leányzó s jó szívvvel megvendégelte s a tiszta szobájában adott neki éjjelre fekvő helyet. Balog Rozália azonban galádul visszaélt az asszony eme szivességével, mert mikor hajnalban, kipihenve

magát, felébredt, az volt az első dolga, hogy szétnézzen a szobában, hogy mit vehetne magához. Össze is szedte Kokless Jánosnének két öltözet új ruháját, meg egy fasék szirt is vett magához, a mi a szoba gerendájára volt feltéve és assal odább állott. Mikor reggel szállásadója bement hozzá, hült helyét találta s látván, hogy meglopott, a lopást nyomban bejelentette a csendőrségnek. A tolvaj leány azonban nem ment hasa, hanem másfelé vette útját, bizonyára félvén az igazságszolgáltatás kezétől. Most a pécsi rendőrség is keresi, hogy ha idejött a lopott ruhákkal, készrekeritse és átadja az ügyességnek.

— **(Elfogott csaló.)** Dombóváron letartóztatta a csendőrség, a pécsi rendőrkapitányság megkeresésére, Steiner Ferenc facér kereskedősegédet, a ki a múlt év decemberében Alt és Böhm és Micky Mór helybeli kereskedőktől hamis megrendelésekre árukat csalt ki. A csaló kereskedősegéd ki nyomozása valóban dicséretére válik rendőrségünknek, a hol a nyomozást es ügyben Selényi Antal rendőrbíró vezette, mert minden adat híján, egyedül a rendőri nyomozat ügyességének köszönhető a csaló elfogatása, a ki ma már az ügyesség büntőben ül.

— **(Halálosítás.)** Városunkban is széles körben ismert Plats Ferenc államvasuti felügyelőt és családját súlyos csapás érte. Leánya Emilia, ki Budapesten volt mint elemi isk. tanítónő alkalmazva, Szombathelyen, hová a husvét ünnepek alkalmával szülei látogatására ment, agyhártyagyulladás következtében élte 33. évében meghalt. Temetése husvét hétfőjén nagy részvét mellett ment végbe.

— **(Ismeretlen holttest.)** A bölcskei révnél a Dunából egy női hullát fogtak ki a halászosok. A holttest egy fiatal 30 éves asszony hullája, arca kerek, haja fekete, termete közsépnagyságu, alakja karcu, ruházata az alsóbb néposztály ruházatahoz hasonló. A holttest csak pár napja kerülhetett a vízbe s a legnagyobb valószínűség szerint öngyilkosság folytán. Az ismeretlen öngyilkos asszonyt senki sem ismeri azon a vidéken, mindazonáltal nem lehet messzebb vidékre való, hanem valahol Tolnában, vagy Baranyamegyében volt lakása s itt tartózkodhatnak hozzátartozói is. Az ismeretlen hullát lefénnyképeztették s úgy temették el.

— **(Megugrott tolvaj.)** Farkas Miklós, salabéri illetőségű csavargó a napokban Hosszúhetényben a községi örök kezébe került, a kik be akarták Pécsre hozni, hogy innen illetőségi helyére továbbítsák. A késrekerült jámadár azonban nem igen óhajtott a husvéti ünnepeket otthon tölteni, mert egy alkalmas pillanatot felhasználva, szombaton megszökött a kísérei elől és azóta nyomavészett. Bizonyára ismét folytatja valamerre csavargó életét, addig, míg újra a rendőrség kezébe nem kerül.

— **(A baj nem jár egyedül.)** Az éjjel az egyik pálya-utcai kocsmából élénk szóváltás közt lóditottak ki egy embert. A kilóditott ember egyet fordult a saját tengelye körül s aztán az édes anyafölddel jött öleléses viszonyba. Mikor valahogy talpra állt, természetesen, hogy elégtételt akart magának venni a kilóditásért és neki

ment a kocsaablaknak, hogy beveri azt. Mert tehet ő arról, hogy többet talált inni, mint a pénze futotta; mért adott neki a kocsmáros, a ha adott, úgy az ő baja. Hanem az már nem a kocsmáros baja, hogy őt kiölték esután a kocsmából; érai a tomporán, hogy es a baj őt érte s ezért akar elégtételt venni éktelen kiabálás között a kocsaablakon. Hanem megjárta szegény, mert az épen arra cirkáló rendőrorjárat nyakoncsipte és bevite a kóterba, a hol aztán **V i s m a t i** István uram ő kegyelme, a ki karádi illetőségű, de már régóta Pécsen lakik s mint napasamos ember keresi a kenyérre és pálinkára való, szomorúan konstatálhatta, hogy a baj nem jár egyedül s a szegény ember sorsa csupa komédia!

— **(Aki inkognitoban utazik.)** Rendőrségünknek a napokban egy csavargó került a keszei közé, a ki még csak vezetéknevét sem tudja s arra sem emlékszik, hogy hol született s így nem tud felvilágosítást adni asiránt sem, hogy hová is toloncolják haza, mint illetőségi helyére. Inkognitóját annyiban képes megvilágítani, hogy „Márton“ névre hallgat s egyelőre emlékszik Budapestre, Adonyra, Székesfehérvárra, Maros-Berényre, Mohácsra, Tétényre, Torbágyra, mint a mely helyeken megfordult már életében. Adonyon egy pálinkafőzőnél, Tétényben egy kocsmárosnál, Mohácsra Stein Ferencné kereskedésében volt, mint szolgálta s nem is állhatott, mert sem munkakönyve, sem semmiféle igazolványa nem volt. Hát beállt csavargónak s a népszámmal keresett magának annyit, a mi pálinkára és éjjeli szállásra elég volt neki. Hanem, egyszer kimaradt az éjjeli szállásból kint a temető mellett akarta az éjszakát tölteni, hol a raziát tartó rendőrök kezeibe került. S most rendőrségünk nem tud mit csinálni a csavargóval, a kinek igazán se országa, se hazája.

— **(Huszonegygyel is lehet vesztetni.)** A huszonegyes egykor csak a malom alatt birt népszertűséggel, de most ugyancsak tért hódít magának a társadalom minden rétegében. A gentry kaszinóban bock szivarral gusztálják ki a „cviklit“, a füstös pálinkás butikokban pedig bundapálinka és kapadohány mellett vágják ki a „nóblit“. A játék tisztessége felett aztán sokszor jönnek vélemény különbözetbe úgy a gentry-kaszinóban, mint a pálinkásbutikokban. A kiegyenlítési módzatok természetesen egyik helyen sem maradhatnak el a paklizás miatt. A saját módssere, úgy az egyik, „réteg“-nek mint a másiknak, megvan. Így például tegnap este egyik kis kocsmában felmerült differenciák a partnerek között lovagias uton oly súlyos feltételek mellett egyenlítették ki, hogy mindkét fél csak úgy fürdött a vérben. A dolog úgy történt, hogy **F i l k ó** Márton rajtakapta **K i r á l y** Pétert, hogy a zöld tiszest alulról huzta ki, melylyel — egy király és egy hetes lévén, a kezében — éppen huszonegyet vágthatott volna ki, a mivel aztán **F i l k ó** Mártonnak a tegnapi nap-

számát szépen elnyerte volna. De nem vághatta ki, mert **F i l k ó** Márton, az in flagranti után megkezdte a párbajt assal, hogy úgy képen vágta **K i r á l y** Pétert, hogy rögtön kiesett nemcsak a kezéből a zöld tiszest, de a szájából is egy pár foga. Erre aztán megkezdődött a második, harmadik, negyedik és a többi összecsapás; ütötték egymást a lovagias felek, a hogy csak birták. Mig végre aztán **K i r á l y** Péter uram megfutamodott a harcterről és sajnálatosan ismerte be, hogy — huszonegygyel is lehet vesztetni.

— **(Tönkrement élet.)** **S u j d á r** Ferenc, kapossekesői illetőségű kőműves, megunva a mesterségét, beállt vándorlónak s így csavarogja be a vidékeket. Perze ez az élet nemcsak arra való, hogy a munkától szabadulva, tétlenül, koldulással keresse meg a kenyerét, de arra is, hogy a hol alkalma van rá, hát olyant is kézhez kaparintson, a mi másnak a tulajdona s ennek eladásával segítsen egy-két napra a csavargó élet nyomorúságán. Legutóbb **A t á d o n** cselekedett meg ilyesféle dolgot, mely után megszökött, hogy más vidéken ismét egygyel szaporítsa bünei lajstromát. Most a rendőrség körözi a tolvaj csavargót, a ki tönkrement életéből a börtönben tölthet ki majd egy pár évet.

— **(Betöréses lopások Pakson.)** Ugy látszik, nemcsak a tél tartama alatt, midőn szünetel a munka és így nincs munkakereset, fordulnak elő lopások, hanem tavaszszal is, a midőn már minden dolgozni vágyó ember szerezhet magának tisztességes keresetet. Először is **H a k s t o c k** Mátyás kamarájába törtek be valami jó madarak a napokban s onnét hat sonkát, nagymennyiségű szalonnát és füstölt disznóhúst emeltek el. **P l é s z e r** Ádám, ugyancsak paksi lakosnak pedig présházát fosztogatták már régen, azonban itt a tolvajok felsültek, mert a minap midőn épen két zsák buzát akartak ellopni, tetten érték őket s a következő tolvajokat fogta el a csendőrség: **P é g e r** István, **V á c z** János és **F e i l** János paksi lakosokat.

— **(Vörös kakas Versenden.)** A mohácsi járásban fekvő Versend község lakosainak husvét vasárnap reggelre szomorú feltámadási ünnepnapjuk lett. Reggeli 5 órakor ugyanis **S c h w a n d t n e r** Jánosnak közel a falu végéhez álló házudvarán tüzet fogott a sertésólja. Részben mivel későn vették észre s így nem nyomhatták el rögtön a kis tüzet; részben pedig, mivel szalmafedeltű háza is közelben volt, a tűz átcsapott a lakházra is. Ekkor természetesen — szokás mondás szerint — már talpon volt az egész község lakossága és jól dolgoztak, de a romboló tűznek éltető cimborája, a szél is jelen volt, tehát a munka nehezen ment, annál inkább haladt odább-odább a tűz és meg sem állt addig, mig hét épületet — egész a falu végéig le nem pörkölt. Névszerint még **W e b e r** György kőművesé, **B á r á c z** Mátyás kanász, a **N é m e t**-**B ó l y i** se gélyző-egylet, **K o v á c s** György napszámos, **K l a i c s** Timó és **A n t o l o v i c s** Sztipó földművesek házeit. Igen, csak építsük közel egymáshoz a szalmaházakat. 7 órakor már 7 gazda háza adómentessé vált, akkorra sikerült nagy fáradsággal a tüzet elfojtani. Biztosítva csupán

a negyedik ház volt. A csendőrség rögtön megkezdte a nyomozást, kiderítendő a tűz keletkezésének okát, de eredménytelenül. Valószínűleg gyújtogatásból eredt.

— **(Sorozás Mohácson.)** A mohácsi járásban kedden kezdte meg a katonai sorozóbizottság működését, még pedig a Mohács nagyközségbeli fiukkal. Az annyi átkot már magára szedett, volt keresztvendéglőben — ebben az épületben talán az idén utoljára — lévén az ma már a magyar igazságügyi kormány tulajdona — — ajánlékos útján. Sirtak-rittak az anyák. Némielyik örömeben is talán, mivel fia nyomorult; másik bujában, mivel fia ép, egészséges, bevált katonának. Ez utóbbiak aránylag nagyon kevesen voltak, amit bizonyít a következő eredmény. Elővezetendő volt mohácsi mind a három korosztályból: 260, engedélylyel vagy egyébként távol maradt: 15, tehát megjelent: 245; ezekből alkalmasnak találtatott: I-ső korosztálybeli 42, II-ik koroszt. 6, III. korosztálybeli: 11. összesen: 59. Bizony elég gyatra eredmény, alig 24%. Anyák! sirjatok! fiatok gyenge, vagy nyomorult. Szerdán, csütörtökön, pénteken a járás többi jegyzőségei jönnek sorba.

— **(Két bukás.)** **K a l l i c h** Mór pécsi varrógépkereskedő ellen a pécsi kir. törvényszék tegnap tartott ülésében a csődöt elrendelte. Csődbiztosul dr. **P o r g e s** Miksa kir. törvényszéki bíró, tömeggondnokul dr. **F e r e n c y** László ügyvéd, helyettesül dr. **R á s k y** Béla ügyvéd rendeltetett ki. Ugyancsak tegnapi ülésében rendelte el a csődöt a kir. törvényszék, mint csődbizottság, **F r a n t i c h** Ferenc, kopácsi kereskedő ellen is. E csődügyben csődbiztosul **V o d i c s k a** Ferenc, kir. törvényszéki albíró, tömeggondnokul dr. **N a r a n c s i k** Károly ügyvéd, helyettesül dr. **G ü n s b e r g e r** Samu ügyvéd rendeltetett ki.

— **(Javithatatlan asszony.)** **S z i j** **l á g y i n é** **M i l á n o v i c s** **M a r i** **S c h w a r t z** **Á d á m** helybeli zsidóháznál szolgált. Szolgálatadója, különösen mostanában, azt vette észre, hogy hol egy, hol más ingóság veszett el a háztól; majd egy nadrág, majd egy kabát, majd pár ezüst kanál tűnt el és senki sem tudta, ki által, hova. Az ezüst kanalat megtalálta elrejtve a fűskamrában, de a ruhaneműket nem s ezért feljelentette a gyanuba vett szolgát a rendőrségnél, a kit **T r i x l e r** **A l a d á r** ügyeletes rendőrbiztos tegnap este letartóztatott. Az asszony erősen tagadta, hogy ő követte volna el a ruhaneműek eltolvajlását, meg hogy ő rejtette volna el az ezüstkanalakat a fűskamrában. Nem is bizonyult rá a lopás, de kitűnt róla más. Az ugyanis, hogy javithatatlan tolvaj rejtőzködik benne, a ki már két szolgálati helyén követett el lopásokat s a kir. törvényszék épen ma, szerda reggelre citálta be ítélethirdetésre egy lopási bűnyben. A letartóztatott asszonyt ma reggel rendőrök kísérték el a törvényszékre, a hol kihirdették előtte a kuria ítéletét, mely lopás miatt egy havi fogházra ítéli. Az elítélt asszony nyomban át is lett adva a kir. ügyészségnek; **S c h w a r t z** **Á d á m** panasza folytán pedig legújabb büne felderítése végett a rendőrség tovább folytatja a vizsgálatot.

— (Inkább baka, mint pápa.) Érdekes jelenet játszódott le a napokban a mohácsi sorozó bizottság előtt. Mikor Szódy Illés odaállott a sorozó bizottság elé, átadott a bizottságnak egy levelet, a melyet apja írt. A levél így hangzik:

Méltóságos Sorozó bizottság! Mély tisztelettel kérem a sorozó Bizottságot, kegyeskedjék Illés nevű fiamat már csak azért is besorozni, mert 1848-ban én is huszár hadnagy voltam. Mély tisztelettel alázatos szolgálja: Szódy József.

Az eszredorvos végig nézte a megtermett fiút és azt kérdeste tőle:

— Hát szeretnél baka lenni fiam?

— Inkább, mint római pápa — válaszolt a legény büszkén, a sorozóbizottság zajos derűtsége mellett.

A legényt, ki jobban szeretne baka lenni, mint római pápa, besorozták.

— (Helyreigazítás.) Lapunk tegnapi számában sajnálatos tévedés csuszott be. A hétfőn megtartott munkágyűlésről szóló újdonság cikkünkben ugyanígy mindenütt a kerületi betegsegélyző pénztárról tétetik említés, mint a melynek ügyei a munkágyűlésen meg lettek volna vitatva. A kerületi betegsegélyző pénztár ügyvezetése mintaszerű s ezt elismerték a pénztári tagok is azzal, hogy a f. évi márc. 29-én tartott közgyűlésen a felmentésnyit egyhangulag megadták s így a legkisebb ok sem foroghat feje arra nézve, hogy a pénztár ügyei egy munkágyűlésen s éppen olyanok részéről kerüljön szóba, kik annak nem is tagjai. A hétfői munkágyűlésen az általános munká-

betegsegélyző pénztár (Ágoston-utca) ügye került szóba, mely pénztár közgyűlése már kétszer nem volt megtartható s egy ízben a hatóság által fel is lett oszlattva. A jól szervezett és vezetett kerületi betegsegélyző pénztár érdekében készséggel engedünk tört a helyreigazításnak.

Művészet, irodalom.

○ Otthon. Sudermann e hatásos drámájában mutatkozott be tegnap a társulat új drámai hősnője, Angyal Ilka. Bemutakozásának már csak az a körülmény is kedvező sikert jósolt, hogy dacára annak, mi szerint az „Otthon”-t ez évadban már többször láttuk, mégis teljes számmal megteltek a földszinti széksorok s eléggé szép publikum előtt történt meg az első ismerkedése az új drámai hősnőnek színpadunkkal. A siker teljes volt. Már színre léptekor taps üdvözölte az új hősnőt s ez egyszer — Hefterdinkkel való jelenetében a III. felvonásban — nyílt színen is kitört, míg felvonások után rendesen felhangzott, mint a tetszés és elismerés jele. Angyal Ilka első rendű társulattól jött hozzánk; mint drámai hősnőnek, szép és nagy sikerei voltak eddig a színpadon, a miket — reméljük — nálunk csak gyarapítani fog. Kedves megjelenése, szép termete, izléses és előkelő öltözködése — a mint ezt tegnap is bebizonyította — a külső hatásban nagy előnyére vannak; hajlékony, az érzelmek skáláján szinte játszani tudó hangja, az a természetesség, a mit alakításába belevisz s az egyéniségnek az a mindent realizáló ereje, a hogy szerepeit megjátssza: kész, bevégzett ábrázolónak mutatják be, kitől soha sem félalakításokat,

hanem a tökély magaslatára emelkedett játékokot várhatunk. De éppen az a körülmény, hogy egyénisége erejével alakítását realizálja, éppen az „Otthon” Magdájának van rovására, ki hiszen maga is azt mondja: „én én vagyok!” Magda ezt az én-jét sokszor háttérbe szorította Angyal Ilka saját énje s a mint művésziileg tökéletes volt azokban a jelenetekben, hol es az „én” mindegy, ha a játékos, vagy az író Magdájának én-je is, ép úgy fokozottabb hatást vártunk volna tőle ott, a mikor a Magda „én”-je szólal meg, főképen a fiacokajáról szóló jelenetben és Kellerrel a negyedik felvonásban való nagy jelenetében. Bihony Somogyi direktor nem jár el bölcsen, mikor Rónainé Balogh Etel utódját olyan szerepben lépteti föl először, melyet Balogh Etel nem játszott ugyan nálunk, de a ki játszotta és most is megjátsszotta volna, K. B r e s n a y Anna: e szerepben művészi tudásának legkisebb parányát is csillogtatni szokta.

Schwartzé alezredest Gyarmathi Gusztáv adta. Hangja határozottan alatta áll elődjének, Peterdinek, hatalmas, erős és mégis érzelmes, drámai kitörésekre alkalmas hangjánál; játéka azonban — egy-két alakításbeli kisebb hiányt leszámítva — volt olyan, mint Peterdié. Keller kormánytanácsos és Hefterdink lelkész szerepét Bihari Ákos és Baghi Gyula megcseserlők; a csere határozottan Baghi Gyula rovására ütött ki, mert Kellernek ezt az ellenszenves alakját — elismerjük, hogy célszerű tudattal ugyan, de nagyon is ellenszenvesé tette és hatást nem tudott vele elérni. Bihari Ákos adta Hefterdinket, a kit Follinus szokott játszani ezelőtt. Az új tag hőse-érzelmes, tehát Mészáros Lajos utóda; ehhez képest majd akkor mondunk róla behatóbb

emliteni Vas Arankáéknál, hogy maga is úgy gondolkodott, hogy szerelmes abba a leányba. És ha a sors elébe nem hozza Pankotai Évit, meglehet, hogy ma vetélytársa volna Kővári Gézának és élethalálharcra kényszeríténé a szerelme mindenki ellen, a kiket most szépen kikerül és igyekszik feledni. A nagybátyját és azt az asszonyt; s a pártfogoltjukat, Kővári Gézát s végül magát Vas Arankát.

De azok a szavak, a hogy Pankotai Éviről beszélt ez a büszke leány, érthetetlenek előtte. Mi oka volt neki titka után tudakozódnia? Miért kutatta ki, hogy mi okozza elmaradását, elidegenedését tőlük? A miben különben is csalódott, mert ő csak Dömeházi Athanáz és az édes apja megrontóját, azt a Hortense bárónőnek kedves asszonyt akarta elkerülni. S elkerülte volna mindenképen, s hogy ebben éppen Pankotai Évi volt segítségére, az csak a véletlen játéka.

Valami elégedetlenség szállja meg a lelkét. Szégyenli magát a leány előtt, a ki így megismerte a titkát és irigylit attól az embertől, a kié lesz az ő büszke szépségével. Aztán meg arra gondol, hogy ő ma is csak ott van, a hol évekkal ezelőtt. Ma sem tudja, hogy talál egy szerető szívre, talál-e igaz szerelemre valahol? Ime Vas Aranka már a másé. S egyedül egy lény van még, ki a szívéhez nőtt régóta. Pankotai Évi. Ez pedig a színpadé, a dicsőségé, a sikereké, az ünnepeztetésé; s hogy hagyná mindezt el érte, mikor erre vágyott még tudatlan, ártatlan, egyszerű lelkével is. Neki nincs ereje, hogy elhagyassa vele; hogy megmondja neki, hogy olyan árva, olyan szerelemre éhes, hogy ha őt is elvesziti, a

— Igen, azt. Persze már sokak előtt nem újság. De ön nem tudja még. Férjhez megyek . . .

Saul felpattant erre a szavakra a pamlagról, hoi helyet foglalt a leány mellett. Meglepetésében nem tudott egy szót sem szólni, csak nézett, hitetlenül az előtte ülőre.

— Nos, meg van lepve, ugy-e? Lásza, ha nem jött volna olyan ritkán hozzánk, észrevehette volna, mint fejlődött mindig szorosabb ismeretség köztünk. Géza és én megkedveltük egymást s a jövő heti estélyünkön tartjuk meg az eljegyzést. Ma lát utoljára, mint hási kisasszonyt.

Azt a szemrehányást, a mi ezekben a szavakban elburkolva volt, meglepetésében nem is érezte Saul. Csak arra gondolt egy pillanat alatt, hogy miként szerethette meg ez a leány azt az embert. Kővári Gézát Dömeházi Athanáz vezette be a Vas családkhoz; az apát és Makai Gizella kíséretében lett a családnak jó ismerőse, abban az időben, mikor ő éppen e kettővel való találkozásról félve, elkerülte jó hosszú ideig Hortense bárónő palotáját. Különbben pedig annyit tudott róla, hogy a fiatal ember segédfogalmazó a pénzügyminiszteriumban, de nem a hivatalából, hanem birtokai után él.

Vas Aranka aztán mást is megmagyarázott neki róla.

— Géza ott fogja hagyni a miniszteriumot, ha egybekelünk. Lemegyünk lakni Kerékvárra, mert ott vannak a birtokai, a mik lenyulnak egész Dömehásiig.

Saulnak végre is mondania kellett valamit. És a konvencionális szerencsekívánat mellé így szólt:

véleményt, ha megfelelő szerepben látjuk. Mostani alakításával azonban szintén bebizonyította, hogy értelmes, intelligens színész, hogy még Hefsterdinket, ezt a puritán, ezt a magába zárkózott, ezt a hideg és komor alakot is át tudja érteni és legalább is olyan elfogadhatóvá tenni, mint tette Follinus. Abban a finom nüanszírozásban, melyet Follinus szerepébe, hogy úgy mondjuk, szóról-esőre belevitt, nem érte ugyan el elődjét, de hangjának pathetikus, érzelmes rezgési és szenvedélyes játéka biztosították a sikert az első fellépésének is. Polgárné (Mariaka) és Bodroghyné (Franciska néne) járultak még az est sikeréhez. (→)

○ „Baranya multja és jelenje“ című monográfiából vettük a második füzetet, mely illusztrációk dolgában túlszárnyalja az első füzetet, a mennyiben 35 szebbnél szebb tájkép, vagy néprajzi fölvetel teszi a szöveget érdekesebbé, bemutatva képen is a vármegye jelentősebb tájait és népviseleteit. A szövegben maga a szerkesztő Várady Ferenc, továbbá Jagics József, Somsi Sándor és Tarnai Károly osztozkodnak, még pedig olyformán, hogy az első füzetben félbe maradt „Baranya flórája“ című fejezetet befejezi Várady s nyomában egy új fejezetet nyújt „Baranya faunája“ címmel. Ez utóbbi fejezetben szinte csak a férfiak kellene tartanunk Váradyt, s ha nem tudnók, hogy éppen olyan tollforgató ember, mint mi, hát gratulálnánk is neki azért a sok szakaszerű dologért, de hát ime, hogy régebbi időben nagy vadász volt a szerző, most hasznára válik a mulatva és szórakozva szerzett ismerete, melyet ügyesen tudott csoportosítani a veterán újságíró. „Baranya népei“ című fejezet veszi eszant kezdetét, melyen hárman osztozkodtak. Alig tudjuk eldönteni, hogy közülük

melyik végzett nagyobb munkát. Annyi tény, hogy a nyelvezet mindenütt szép magyaros, könnyed, nem csap át a tudálékoságra és mi fő, valamennyiüknek sikerült megtalálniuk azt a bűbajt, mely csakis szép magyar nyelvünk sajátja, a mi egyáltalában vonzóvá teszi az egész monográfiát. Ha megmarad a későbbi füzetek nyelvezete is ezen a színvonalon, úgy Várady kollegánk maradandó becsü művel örökölte meg nevét Baranya annaleseiben. Az illusztrációk jobbra Zeleny jóhírű pécsi fényképész fölvételei, ennél fogva dicséretre alig sorolnak; van azonban egypár sikerült tollrajz is, melyek közül leginkább a K. Nagy Mihály rajzai érdemlik meg a föltétlen elismerést, határozott talentumot árulva el abban a néhány egész oldalt betöltő tájkép részletben, melyek a füzetnek valóban díszére szolgálnak. Kíváncsinos volna, hogy a füzetek gyorsabb egymásutánban következzenek, mert bizony ha csak minden negyedik hónapban érkezik meg egy füzet, a szerző már rég galambos férfiú, munkatársai közül pedig sokan már néhaiak lesznek. Pedig hát, azt hisszük, hogy a sikerrel bevégzett munka befejezése után, ha nem lenne oly nagyon messze a jövő távol kéklő ködében, ősi magyar szokás szerint egy kis áldomást csinálnának. Már csak azért is óhajtanók, hogy a munka mielőbb teljes legyen, a mihez persze a füzetek gyorsabb megjelentetése szükséges. (**)

Országgyűlés.

A képviselőház ülése április hó 8-án. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Berzevicy Albert foglalta el az elnöki széket, a ki mindjárt ülése elején bejelentette Babó Emil lemondását mandátumáról.

Esután Darányi Ignác földmivelési miniszter betérjesztette a versenyfogadások szabályozásáról alkotott törvényjavaslatot, mely szokás szerint ki fog nyomtattni, s a bizottsági tárgyalások után napirendre tűzetik.

A földmivelési tárca költségvetése során Uray Imre szólalt föl, különösen a visszabályozási ügyek gondosabb keresztülvitelét sürgetve.

Kossuth Ferenc nem viseltetik bizalommal a miniszter működése iránt, mert oly kormányának a tagja, a mely nemzeti érdekünknek hátramosztója. Hangsúlyozza a közös vámterület óriási kárait és részletesen beszél az állattenyésztésről és hiányairól.

Szünet után Semere Huba beszélt ki az ülést, annyi időt hagyva az igazságügyminiszternek, hogy két benyújtott törvényjavaslatához monoton hangján elrebegje a sablonos mondani valóját.

Félkettőkor már vége volt az ülésnek.

TÁVIRATOK.

— **Bolond-e, vagy okos bolond?** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Ajtay Sándor törvényszéki szakértő orvos, szemben Moravcsik dr. másik szakértővel, konstatálja, hogy Pulszky Károly úgy a multban, mint mostani kritikus idejében is teljesen beszámítható.

— **Element oda, a hol nincsen váltó.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Gasszner Béla fővárosi kir. közjegyző irodavezetője, Fürst dr., egy csomó váltó-giró miatt, melyeket képtelen lett volna teljes életében kifizetni, egy

— Tehát meg fogja látni ismét Kerékvárt, kisasszony, a hová innen mindig levágyódt.

— Istenem, hogynem! Kapott szavain a leány. Hiszen ott éltünk, ott van eltemetve édes apám; ott akarok élni esután is. Talán ön már nem is emlékszik Kerékváron senkire sem, Dömeházi ur?!

— Hát bizony, alig-alig, kisasszony. Különbben is nem valami nagy ismeretségem volt nekem ott diákkoromban.

— Nem-e? Ellenkezőleg. Ismerte az egész város. És tudja-e, hogy a kerékváriaknak ma első büszkeségét képezi, hogy Dömeházi Saul, a híres író, az ő iskolájukba járt?! S ha valamikor, talán hamarabb, mint gondolná, megunja ezt a nagyvárosi zürzavart, csak Kerékvárra menjen le Dömeházi ur. Minden pört önhöz visznek; a többi fiskálisok elmehetnek napidíjasoknak az ön irodájába. S aztán még országgyűlési képviselőnek is megválasztják, fogadom!

A szép, a büszke leány a lelkesedés hangján mondta ezt. Arcáról mintha egy pillanatra eltűnt volna a büszke közömbösség hidegsége s szeméit ráfűggesztette Saulra, a csodálatnak egy bizonyos nemével, mely erős bizodalomról, tántoríthatatlan hitről tanuskodott.

Az pedig meghajlott előtte s mosolyogva szólt.

— Igazán elbizakodottá tesz, kisasszony.

— Nos és azt hiszi, nem érzem magam feljogosítva, hogy ön előtt a Pythia szerepét játszam? Hát ismeri-e önt itt valaki, a sok tisztelője között, hosszabb idő óta mint én?

Szinte szenvedélyes tiltakozás érzett ki Vas Aranka hangjából e szavaknál. A mi egyszerre ismét elveszett

a közönyös büszkeség hidegségébe, a mint befejezte szavait.

— De hát ennek az ismeretségnek most már vége szakad. S annyit csak megtehetek most, a végén, hogy ezzel a jó tanácscsal szolgáljak, a minek ha nem is veszi hasznát, de kárát sem fogja vallani, tudom.

És felállt. De mielőtt kiléptek volna a kis fülkéből, még oda fordult Saulhoz.

— Meghivnám az eljegyzésemre. De tudom, hogy úgy se jönne el. Hiszen éppen akkor este debütírozik a kis Pankotai Évi a színpadon.

Saul meglepetten lépett hátra a leánytól e szavakra. Az pedig megmosolyogta ezt a zavart.

— Ugy-e meg van lepetve, hogy én tudom azt, a mit alig tud még valaki ebben a nagy városban? De lássa, maga az oka egyedül, hogy úgy kellett kikutatnom a titkát. Mért nem volt bizalma irántam; mért nem mondta el maga?!

És elfordul tőle s büszke, karcsu alakja csakhamar eltűnik a teremben nyüzsgő vendégek között.

Saul egy szó, egy hang nélkül engedti távozni; aztán pedig leveti magát a pamlagra és gondolkodik azokon, a miket a leánytól hallott, a miket rajta tapasztalt.

Vas Aranka tehát férjhez megy. S ezt neki szinte büszke boldogsággal adja tudtára. S elveszi egy ember, a kit Dömeházi Athanáz vezetett be Hortense bárónő házába.

Ime a nagybátyja hogy vágott elébe. Emlékszik, hogy olyan kedélyhangulatban volt akkor, mikor Dömeházi Athanáz és Makai Gizella nevét először hallotta

hatlövetű forgópisztolyal főbe lőtte magát. Elég volt az első lövés.

Rendőrkapitányok az ügyészségnél. (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Chudy, valamint Egyed kapitányok és még egy harmadik kerületi kapitány ellen Rudnay főkapitány a befejezett vizsgálat eredményeképpen megtette a fenyítő följelentést az ügyészségnél.

Laptulajdonos **SAUTTER GUSZTÁV** Felelős szerkesztő **PLEININGER FERENC**
TAIZS JÓZSEF kiadó

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel kiadóhivatalunkban.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziar előállít az ide megpróbáltatások, mert már több mint 25 év óta megismerhető, főleg a csontok és ízületek elakadásait, a fejfájást, a szédülést, a gyomorgörcsöt és az orvosi által kellemetlenül is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyártás Horgony-Liniment elővevőitől nem térhet el, hanem igazi népszerű háziar, melynek egy háztartásban sem lehet hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 ft. üvegekben árban majdnem minden gyógyszerárban kapható; Helytart: Török József gyógyszerész Budapest.

Ezen hírneves előállítást igen óvatosan legyünk, mert több kisebbértékű utánozt van forgalomban. El nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy nélkül mint nem valódi utánozt vizsg.

Helytart: E. Ad. és társa, csm. és kr. úrvasi szállók, Budapest (Központi).

Védelem

Védelem

Világos

Mária-

czelli

Gyomor-

cseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, székrekedésnél és általában ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgörcs, házi kellet, teltség, savanyú, teltség, hasmenés, gyomorfájás, teltség, székrekedés, sárgaság, uduer és hányás, gyomorgörcs székítés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, a menyinyben és a gyomortól származott, gyomorteltségű étellekkel és italokkal, gúttal, méhajok és hámorholók.

Említett bajoknál a **Máriaczei gyomorcseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszerész Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: „Valodiságát bizonyítom”.

A **Máriaczei gyomorcseppek** valódián kaphatók.

Pécsett: Irgalm. gyógyszer., Zeiga László gyógyszer., ifj. Er-reth János gyógyszer., Sipőcz István gyógyszer. és Göbel Kálmán gyógyszer. Pécsváradon: Dvorsky Béla gyógyszer., Siklóson: Petrasch gyógyszer. és Szentgyörgyi M. gyógyszer. Szigetvárott: Salamon Gyula gyógyszer. és Visy Sándor gyógyszer.

Kathreiner-féle

KNEIPP-MALÁTA-KÁVÉ

Mindezt kapható - 2. kötet 25kr.

Mi a **Kathreiner-féle** Kneipp-maláta-kávé?

Valódi egészségi és családi kávé, mely Kathreiner gyártási módja által a kedvelt valódi kávé ízét nyeri. Eltekintve egyéb előnyeitől, már ez okból különbözik ezen maláta-kávé minden más hasonló gyártmánytól.

A Kathreiner-féle kávé a legizletesebb, legégségesebb és legolcsóbb pótkávé. Természetes tiszta gyártmány egész szemekben, miért is felette előnyösen használható, az örölt s az okból a vevő közönség által nem ellenőrizhető pótkávéval szemben, melyek hatástól vizsgálatok tanúsága szerint gyakorta idegen anyagokkal hamisítják.

Előtte csak harmadrészben, később félben adhatjuk a Kathreiner-kávét a valódi kávéhoz, s így az egészségre megbecsülhetetlen hatása mellett minden háztartásban jelentékeny megtakarítást eszközölhetünk.

A Kathreiner-féle kávét a legelső orvosok ajánlják, s az ugy nyilvános intézetekben, mint családok ezrei körében naponta jónak bizonyul. Sőt magában, azaz valódi kávé hozzáadása nélkül használva, a Kathreiner-féle kávé a legjobb erősítő szer és a legégségesebb, legkönnyebben megemészthető és egyszerűen a legizletesebb ital.

Lelkiismeretes gazdasszony vagy anya, általában kávéivó, egészsége érdekében perczig se habozzon Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávét használni. Az értéktelen hamisítványokkal szemben, melyekkel ma is csalják a közönséget, a vételnél vigyázni kell a fehér eredeti csomagokon látható névre

Kathreiner!

Vigyázzanak! Saját érdekében ne engedjék magukat rábeszélni! A valódi „Kathreiner” sohasem szabad más csomagolásban, vagy nyitott áruként eladni.

Schönwald Imre

vizsgázott órás, ékszerész és látszerész

PÉCSÉTT.

Király (fő) utca, Hattyu épületben.

Bőthobók valódi ezüst
fogantyúval 8 Ft

Eccsé látszerész valódi ezüst ékít-
mény és monogrammal 6 Ft

Jegyzéke azon tárgyaknak melyek állandóan raktáromon vannak:

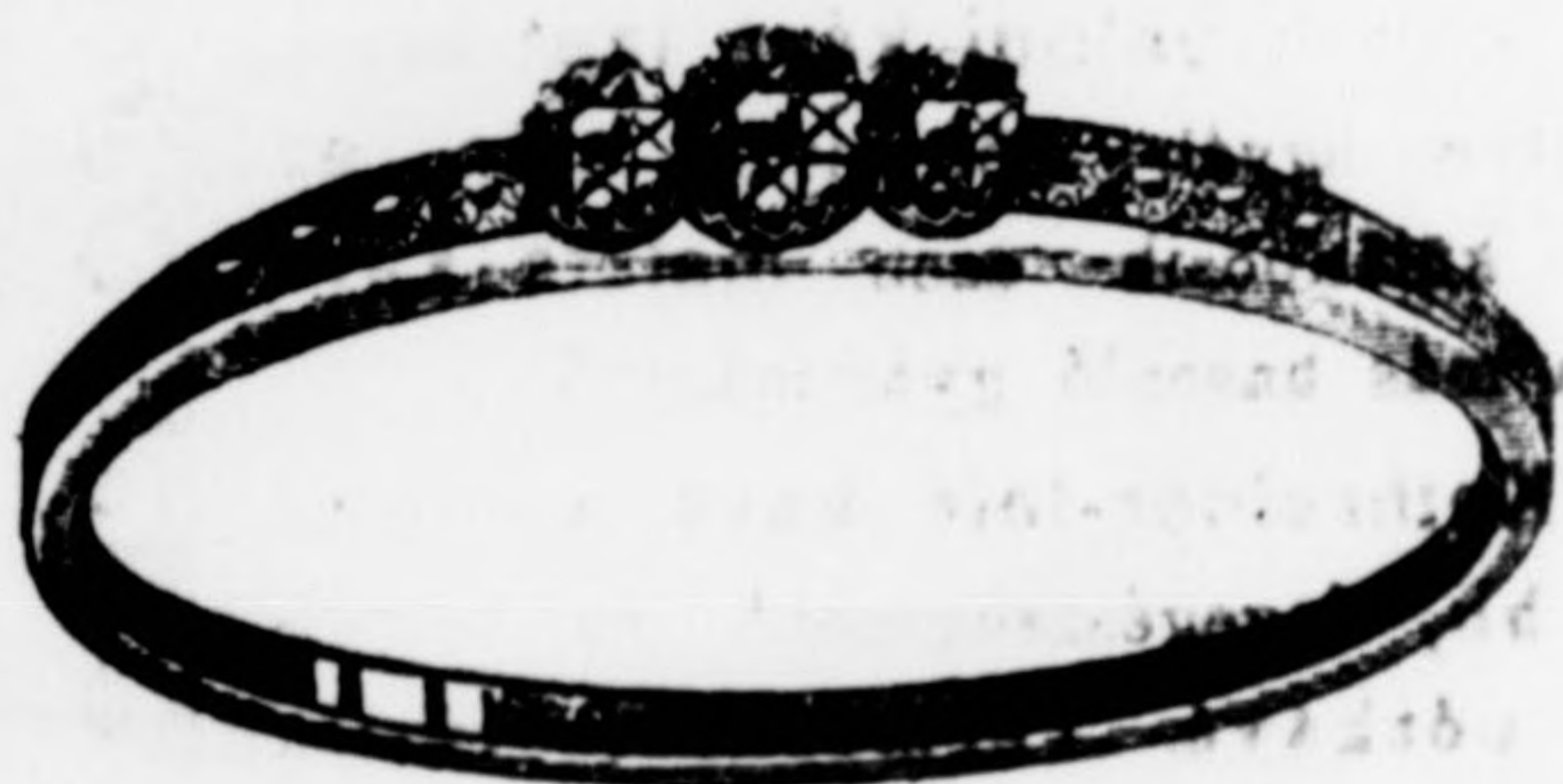
Valódi ezüst evőkészletek 6—12 és 24 személyre 50, 120, 160, 300, 400, 430, 800 frtig.

Valódi gyémánt, brillánt és más ékkövekkel dolgozott ékszerek a leg-
ujabb és legszebb kivitelben minden árakban 25 frttól 3000 frtig.

Valódi ezüst állványok, kenyérkosarak, cukortartók, gyertyatartók, tál-
czák, serlegek stb. 20 frttól 500 frtig.

Legnagyobb raktár a legjobb valódi ezüst és arany angol és svajczi zseb-
órákból eredeti gyári árak szerint.

Salon, ebédlő, iroda, konyha és ébresztő órák minden stylben gazdag
választékban.

Különlegesség párisi bronz
álló és utazó órákban, miniatúr
női arany órák gyöngy és valódi
gyémánt lánczokkal.

Párizsi iparművészeti tár-
gyak u. m.: virágtartók, asztali
állványok, képkeretek, bor, sör
és cognac készletek, girandolok,
consoldiszek, író és dohánykész-
letek stb. pazar szép kivitel és
igen mérsékelt árakkal.

Saját aranyművesi, vésnöki va-
lamint most nagyobbított órás-
műhely a hol minden e szakmába
vágó munkálatok és javítások a
legjutányosabb árak mellett igen
rövid idő alatt készítettnek.

